

Piše: Igor Isailović

Zloupotreba ovlašćenja

Represivni aparat prinude jeste jedan od osnovnih i veoma moćnih odlika vlasti. Pogrešno „rukovanje“ tim aparatom prouzrokuje nesagledivu štetu za društvo uopšte. Svaka država s vremena na vremenapravi određenu grešku, ali nam se čini da naša zemlja i zemlje u okruženju prečesto čine ogromne greške. Ogromne greške, svedoci smo, čine i ad hock tribunali osnovani od strane Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. Većina grešaka može se okarakterisati kao zloupotreba ovlašćenja sudova, organa, tribunalakojia urušava VLADAVINU PRAVA kao osnovni postulat demokratske države.

Naime, dobro je poznato načelo da je bolje 10 krivih na slobodi nego jedan nevin u zatvoru.

Ovo načelo vladavine pravase često zanemaruje. Naime, sami kazneni postupci definisani su tako da se protiv nekog inicira određeni kazneni postupak tek u fazi kada se nesumnjivo utvrdi da je određeno lice izvršilo određeno kazneno delo. Sama činjenica da se protiv nekog lica pokreće kazneni postupak utiče na kvalitet života jer se tom licu život menja iz fundamenta. Ukoliko se tom prilikom i odrede neka sredstva za obezbeđenje okrivljenog u postupku, izazivaju pravi šok ne samo za

lice na koje se ta mera primenjuje već i njegovu porodicu, prijatelje. Ukoliko se kojim slučajem primeni i krajnja mera kakav je pritvor, onda je za to lice sama odluka postupajućeg suda od drugorazredne važnosti.

Sve ove činjenice postupajući organi, tužilaštva i sud često zanemaruju, te sa oskudnim dokaznim sredstvima započinju postupke protiv određenih lica i prečesto određuju krajnje mere, kakav je pritvor, za obezbeđenje okrivljenog u postupku. Statistički podaci su frapantni. Dok se u Norveškoj zatvori kao kaznene ustanove zatvaraju jer nema dovoljno pritvorenih/

osuđenih lica, kod nas i u zemljama u okruženju zatvori su pretrpani pa je u ovoj finansijskoj krizi neophodna izgradnja zatvora umesto vrtića i škola.

Često se dešava da se velike akcije, kakva je bila Sablja i druge, završavaju debaklom za pravosudni sistem, jer od preko hiljadu lica lišenih slobode nemamo ni 20 pravosnažno osuđenih. Nije li to zloupotreba zakonskih ovlašćenja u najosetljivijoj oblasti? Svedoci smo da su države i paradržave u okruženju iniciranje postupaka, određivanje pritvora i raspisivanje poternica za navodne ratne zločine prečesto koristile kao političko sredstvo za zastrašivanje povratnika na

svoja ognjišta. Čudno, ali niko se nije bavio statističkim podacima u pogledu iniciranih postupaka i pravosnažno okončanih pravosnažnom presudom. Još je veće čudo kako oni koji su te postupke tako olako pokretali,

Ni ad hock tribunali osnovani pod okriljem Ujedinjenih nacija nisu bili dobra paradigma za zakonite postupke kojima bi trebalo dase u hitnom postupku utvrde sve bitne činjenice. Naime, upravo su AD

Sve ove činjenice postupajući organi, tužilaštva i sud često zanemaruju, te sa oskudnim dokaznim sredstvima započinju postupke protiv određenih lica i prečesto određuju krajnje mere, kakav je pritvor, za obezbeđenje okrivljenog u postupku. Statistički podaci su frapantni. Dok se u Norveškoj zatvori kao kaznene ustanove zatvaraju jer nema dovoljno pritvorenih/osuđenih lica, kod nas i u zemljama u okruženju zatvori su pretrpani pa je u ovoj finansijskoj krizi neophodna izgradnja zatvora umesto vrtića i škola.

nisu imali nikakvu odgovornost za, najblaže rečeno, neznanje i neopreznost. Nije li, možda, izostanak sankcije za ovo grubo kršenje ustavnih prava razlog za nemerljivu štetu za državu i društvo?

HOCK tribunali bili primeri eklatantnog kršenja osnovnih ljudskih prava. Naime, kao po pravilu, protiv svakog građanina je bio određivan pritvor a postupci su trajali i po deceniju. Protiv određenih lica, koji

su utamničeni izgubili deceniju života i zdravlje, donete su oslobađajuće presude. Da apsurd bude veći, ta lica nemaju pravo na nadoknadu štete zbog neosnovanog pritvora. Nije li to gruba zloupotreba ovlašćenja? Nije li to osnov za sankcionisanje onih kojisu inicirali neosnovane postupke?

Sve dok svest onih koji imaju ovlašćenje da iniciraju postupke bude ograničena na to da utvrdesamo činjenice koje idu na teret određenom licu umesto da cilj bude utvrđivanje istine, i sve dok ta lica ne budu imala bilo kakvu odgovornost za neosnovano iniciranje postupaka, živećemo u okruženju u kojem je vladavina prava samo mrtvo slovo na papiru. ☹

Igor Isailović, advokat